

SOS Racismes 30 års jubilæum 18.03.2018

Da SOS Racisme kom til Danmark

Af Birgitte Olesen, SOS Racisme, Randers

I 1980'erne mærkede man en stigende fremmedangst i Danmark – ligesom i det øvrige Europa. Fjendtlighed og diskrimination sås i politiske partier som National Front (eng.), Front National (fr.), og her i landet mærkedes Den danske Forening og hele Fremskridtspartiets grove retorik.

Det var chokerende – at se os reagere som USA og Sydafrika, som vi alle før havde kritiseret. Hvor blev vores nordiske tolerance og humanisme af?

Et lyspunkt var der: Politiken skrev om en fransk ungdoms bevægelse - SOS Racisme, der opstod i 1984, som en protest imod diskrimination og vold - og især imod Le Pens fremmedfjendske parti. Unge i Frankrig fandt sammen (deriblandt både unge jøder og arabere fra Nordafrika)

Jeg læste det med glæde + klippede ud, bl.a. en kronik i Politiken (om Harlem Désir m.fl.) «**Touche pas à mon pote** » (Rør ikke min ven) på den lille gule hånd bredte sig hurtigt over hele Frankrig.

Jeg var fransklærer i gymnasiet og medlem af Fransklærer-foreningens bestyrelse, dvs. jeg netop op gennem 80'erne arrangerede kurser rundt i landet for mine fransk-kolleger. I sommeren 1987 var det et stort 14-dages-kursus i Sèvres, i udkanten af Paris, og en af dagene indlagde vi i programmet et oplæg fra *SOS Racisme*, som vi syntes vores elever og kolleger burde kende.

Det blev en af grundlæggerne, Eric Montès, der kom og talte godt og engageret om deres arbejde i Frankrig og på internationalt niveau. Dermed var emnet præsenteret, *og det var så det, mente jeg.*

Men det var ikke slut, for han huskede mig og ringede mig op, tæt ind under jul (den 18.december) og bad mig arrangere en turné for SOS rundt i Danmark. Ja, faktisk ønskede han en hel uge, hvor han kunne møde frivillige organisationer, etniske foreninger, politikere, skoler, medier – hele dagen lang og aftenen med – privat indkvartering – og lige efter nytår, tak! JA eller NEJ? - Det blev et ja.

Der blev holdt jul med min store familie, men jeg fik travlt – og jeg fyldte postkasser - hver aften! Jeg skød med spredehagl over alle de relevante foreninger og personer, jeg havde hørt og læst om, og mange svarede positivt, så en hel uge i januar fik Eric Montès tæt besat med et alsidigt program, og franskkolleger fik spændende skolebesøg + en gæst om natten (København, Århus, Randers, Herning)

Det var et landsdækkende puslespil, og Ungdommens Røde Kors bidrog heldigvis med nogle ideer. En brik faldt ud med kort varsel, da en værtskollega på Frederiksberg fik influenza, men et øjeblik efter ringede Bashy Quraishy, som jeg tidligere havde skrevet til, og spurgte om der var brug for hjælp. "Hvor bor du?" – "På Frederiksberg" – "Tak, du får gæster en nat!" (og det blev en festlig aften).

Overalt fortalte Eric Montès om tanken bag SOS: "Nedbryd fordomme ved oplysning – debat – tværkulturel kontakt! Og husk, at vi ikke går i partipolitisk bås og ikke kaster med brosten!"

Det lykkedes at aftale tid og sted for interviews - til flere landsdækkende aviser + Studenterbladet, som alle skrev godt og grundigt om tournéen. Vores Randers-besøg kom på forsiden af Berlingske Tidendes tillæg – i farver! Bedre bliver det ikke!

Og det var så det, mente jeg. Men det var ikke slut, for to unge studerende i Århus stod klar: Nej, nu skulle vi netop begynde! De var engagerede og velformulerede – Thomas Ehlers og Michael Sheikh – og de to blev skyld i fortsættelsen.

Vi gik i gang, og allerede den **18. marts 1988** fik Århus igen besøg af Eric Montès, da SOS Racisme DK blev grundlagt på et stormøde dér. - Hvorefter han drog videre til lige så stor modtagelse i København.

De første år

Snart kom Joakim Frøsig til (i Vejle) og Tine Gøtzsche (Randers), Kamal Qureshi (København), Annette (Sønderborg) osv. – superaktive også de. Mange andre unge fulgte efter, og SOS-grupper bredte sig til Herning, Aalborg, Sønderborg, Bjerringbro, Odense, Roskilde, København og Næstved.

Overalt opstod det pga. energiske enkeltpersoner - og var derfor også sårbart, når de flyttede og skulle videre i deres liv og uddannelse.

Et par af de tidligste højdepunkter

Allerede i 1988 kunne vi sende en hel busfuld unge til et imponerende internationalt SOS-træf i Paris, hvor store internationale navne som Delors og Nobelpris-folk optrådte på Sorbonne. Det europæiske samarbejde (med flere besøg i Paris, London, Oslo) tog især Michael Sheikh sig godt af.

I sommeren 1989 sendte vi den danske delegation af unge til EU-træf i Strasbourg, hvor de skulle arbejde med menneskerettigheder (7 elever fra Randers Statskole + 7 jurastuderende, udvalgt via Institut for Menneskerettigheder). De bidrog grundigt til både debatter og fester, forlød det.

Det nordiske samarbejde - specielt med Norge – voksede hurtigt, især om vores skoletemaue omkring **21.marts** (som er FN-dagen mod racisme og diskrimination). Den uge, hvor vi stod for info til landets skoler, skrev Herbert Pundik en flot leder om i Politiken!

Olof Palme-prisen gik i 1990 til SOS Racisme France og Harlem Désir, men allerede i maj **1988** havde vi i Danmark modtaget **Uri Yaari-prisen** (overrakt af Per Katz til Michael Sheikh og Thomas Ehlers i Århus).

EFTERSKRIFT

I efteråret **1991** fusionerede SOS Racisme DK med Folkebevægelsen mod Fremmedhad, som var stiftet i København i foråret 1985. Formålet: Gennem oplysning, dialog, kontakt og

andre ikke-voldelige midler at nedbryde myter og fordomme og bekæmpe racisme og fremmedhad, dvs. stadig i Eric Montès ånd. I **1995** skiftede SOS Racisme navn til SOS mod Racisme, men ved sidste landsmøde i 2017 besluttede vi at gå tilbage til vores oprindelige navn SOS Racisme.

Tidsskriftet SOS Racisme, som i foråret 2018 udkommer med nummer 118 blev grundlagt af Folkebevægelsen mod Fremmedhad i **1985** som et enkelt offset-trykt nyhedsbrev. Siden **1993** har SOS Racisme udgivet sit gule minileksikon i flere forskellige udgaver, senest **Minileksikon 2016 : fakta om flygtninge, indvandrere og diskrimination**.

* * *